

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:

 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.

 Hirdetési díj: Egyhasábos
 peitisor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**
**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

 Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::

 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

5.275,950

koronát jegyeztek Eperjes három pénzüzetében a VI-ik nemzeti kölcsönre. Ha ezen tekintélyes összeghez hozzávesszük azt, amelyet az állampénztárak s a postahivatalok és vidéki pénzüzeteinknél jegyeztek, a 6.000.000-t meghaladja a Sárosban jegyzett hadikölcsön.

Az eredmény nem multa felül a várakozást, de nem is marad alatta.

Intézetek szerint a VI. hadikölcsön-jegyzés a következőképen oszlik meg:

Az Eperjesi Bank-egyletben . . . . 2.223,850 K.

A Sárosvármegyei Takarékpénztárban . 1.721,000 "

Az Eperjesi Takarékpénztárban . . . 1.334,100 "

Az egyes pénzüzetek vezetőségének teljesítménye igazán megérdemel minden elismerést, s ha a hatodik hadikölcsön eredménye nem érte el az ötödik kölcsön eredményét, az pusztán az egyesek eléggé el nem ítélt tartózkodásának tulajdonítható, holott vagyonukkal aránylagosan kellett volna szerepelniök a hadikölcsön-jegyzők között.

A három pénzüzetben a hat hadikölcsönre összesen 31.965,050 koronát jegyeztek és pedig:

az Eperjesi Bankegyletben	
I. hadikölcsön	1.023,900 K
II. "	1.501,750 "
III. "	2.640,750 "
IV. "	2.164,100 "
V. "	2.717,250 "
VI. "	2.223,850 "
	<u>12.271,600 K.</u>

a Sárosvárm. Takarékpénztárban	
I. hadikölcsön	195,750 K
II. "	456,850 "
III. "	1.352,000 "
IV. "	3.195,600 "
V. "	3.700,150 "
VI. "	1.721,000 "
	<u>10.621,350 K.</u>

az Eperjesi Takarékpénztárban	
I. hadikölcsön	757,500 K
II. "	1.104,500 "
III. "	1.873,900 "
IV. "	1.801,100 "
V. "	2.204,000 "
VI. "	1.334,100 "
	<u>9.075,100 K.</u>

Ezen statisztikai adatok közlésénél érdekesebb volna annak kimuta-

tása, hogy a hadikölcsönjegyzésben a plutokrácia milyen hányadban van képviselve.

Csak hozzávetőleges utánszámítás szerint is megállapíthatjuk, hogy bizony a 31.965,050 K. hadikölcsönjegyzésben a mérleg nem a nagyvagyonú emberek javára billen, hanem a kis emberek, a kis tőkés s a paraszt javára.

Hogy miért?

Csak azért, mert az élet minden terhét ez viseli s érzi a legjobban, miért ne viselje e tekintetben is.

De ne érezzék magukat biztonságban azok, akiknek neveivel nem találkozunk majd a hadikölcsönjegyzésnél. Mint már megigértük volt lapunk mult számában is, — egyenként odaállítjuk a szégyenoszlophoz, a nemzet megvetésének szolgáltatva ki őket.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

Asárosi orosz betörés története, a megszállott községeket feltüntető térképmelléklettel. :: Irta *Dvortsák Győző*.

Kapható a Kósch Árpád írószersz. és a Stehr-féle könyvkereskedésben 1 K. 80, vidékre 1 90 f.-ért.

TÁRCA.

Egy rózsaszínű tábori-lap.

(Magánjelenet.)

Irta: Tartallyné S. Ilonka.

(Egy leányszoba barátságos sarka, kis asztalkával, két filigrán székkal és puha szőnyeggel. Az asztalkán egy tábori-lap és egy srappnell-szilánk. A szereplő fiatal leányon utcai öltöny, kalap s a kezén jeggyűrű.)

(Tünődve.) Vajjon írt-e Ő? . . . (Az asztalhoz lép. észreveszi a tábori-lapot s a kezébe veszi.) Írt! (ragyogó arccal, örömteljesen) Mily vigasztaló is egy ilyen rózsaszínű lap, mennyi asszonykönnyet itatnak fel véle s az apró, kis fekete betűk, — melyeket Ő írt le, szép, komoly arcával szeretettel ráhajolva, — úgy hatnak aggódó lelkemre, mint üdítő ital a pusztá tikkadt, fáradt vándorának. Most, hogy kinn jártam s fölszívta lelkeim a tavaszi illatot, Őrá gondoltam szüntelen: a tavaszi napsütés drága, rügyfakasztó melegét

érezik-e ők is? Van-e virágillat a harcmezőn, van-e kék ég? Fakad-e dal? Vagy örökös dermedtség ül a lelketeken, szép, jó vitézek? Nem felejtettétek-e el, hogy milyen szép az élet? . . . Ott, ahol a dalos madár is ijedve rebben fel, ott, ahol a vas, a tűz, az erő s a halál az úr, ezerféle iszonyú fegyverével . . . Oh, van ott is élet, van ott is napsugár s az ég kékje rájuk is mosolyog millió csillagszemével. Van vágy, van remény, mely rá van fűzve apró, fekete betűgyöngyökkel erre a kis rózsaszínű lapra . . . Igaz, én csak beszélek s nem is olvasom, hogy mit is írt hát?! (Könnyedén leül az egyik székre, a másikra a kalapját, keztyűjét teszi le s olvassa.) «Édes kis menyasszonyom! Minden a régiben, de egy örömhírt is írhatok magának: a csodaszép május 2-3 hetét otthon töltöm, ha . . . Istenem, miért ez a «ha»! Mily rossz sejtés szállta meg a szívemet, mily nehéz a könnyet visszatartani. Miért? . . . Miért írt Ő így?! Lehűnyt szemű vitézeket látok (feláll), bajtársak állnak sorfalat csendes szomorúsággal s a hal-

vány, néma vitézek sorában ott van talán Ő is. Búcsúzóul meghajtják a zászlót, melyet foszlányokban lenget, csókol a szél, száz fegyver dörren, tisztelegnek a vitéz bajtársak s jut mindeniknek egy árva fakereszt . . . (Előre lép, lelkesülten.) Ha én most vihar lennék! Kicsavarnám minden kézből a gyilkos fegyvert, összetörném a halált-szóró ágyút, porbasújtánám az ellenséget, (hévvel) megmenteném a hőseinket, (szelidebben) köztük Őt is. (Lemondóan.) De nem lehet, hiszen csak leány vagyok, kinek gyöngye karja, sok álma, forró könnye van csak s vigasztalóul egy kedves kis írás (mosolygón:) melyet, — oh, én rosszaság, — még el sem olvastam egészen. (Visszalép az asztalhoz s tovább olvassa:) «a csodaszép május 2-3 hetét otthon töltöm, ha ugyan el nem marad júniusra a hazamenetelem» . . . (Mind a két kezével kebléhez szorítja a lapot:) Te drága kis lapocska! Át sem olvastam s már tele voltam rossz sejtésekkel, hisz lám, az a «ha» nem jelent semmit, csak annyi igaz, hogy Ő jön, . . . jön és hallom majd a hangját, látom mosolygón,

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉL

BODEGA
 FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.

Br. Ghillány és a gazdák.

Lapunk múlt számában közöltük volt báró Ghillány Imre v. b. t. t., orsz. képviselőnek búcsúbeszédét, amellyel a távozó földművelésügyi miniszter a tisztikarától búcsút vett. Most a magyar gazdaközönség lapjának, a KÖZTELEKNEK 24. számából vett cikket közöljük, amelyben a magyar gazdaközönség búcsúzik a volt földművelésügyi minisztertől.

„Br. Ghillány Imre szerényen jött és szerényen távozik. Szerényen jött, mert nem mint törtető jutott a földművelésügyi tárcához, nem mint olyan, akit a közvélemény arra régi idő óta hivatottnak tart. Jött, mert pártvezérének bizalma reá esett, jött, mint a legtöbbek előtt ismeretlen, nagy program nélkül, de azzal a kemény elhatározással, hogy a reá bízott feladatnak becsülettel igyekszik megfelelni.

Szerényen távozott, mert bár sokkal többet adott, mint amennyit jöttekor ígért, közismert szerénységével működésének érdemleges, országos jelentőségű részéről szerényen hallgat, csak sejteti akkor, amidőn a rendkívüli időkre utal, amelyek a tisztikar rendkívüli munkásságának a méltánylására nem alkalmasak.

Ez volt Ghillány végzete is. Olyan körülmények között kellett a földművelésügyi tárcát vállalnia, amidőn a kormány legnemesebb szándékától vezérelt ténykedése is teljes bizalmatlansággal találkozott, amidőn a kormánynak erősen bele kellett nyúlnia a magángazdaság szabályozásába, amidőn ilyképp csak népszerűtlenséget lehetett aratnia.

Csak őszintén sajnálnunk lehet, hogy ez a rendkívül munkás és értékes ember épp a legforrongóbb időkben került a mezőgazdasági ügyek élére, amidőn csendes és értékes alkotásokra hajlandó természete nem érvényesülhetett a maga teljességében. Az országos érdek szempontjából azonban határozottan előny, hogy épp a háborús viszonyok között volt ilyen földművelésügyi miniszterünk, akinek nyugodtsága, megfontoltsága, lélekjelenléte, gyakorlati észjárása és főleg a magyar érdekek kéréseivel és hajthatatlan védelme az országot a legváltóságosabb helyzeteken átsegítette.

Szerénységére a legjellemzőbb egyébként a búcsúbeszéd, amelyből sok minden kimaradt,

tele bizakodó jókedvvel, boldogan... (megint olvas). «Megkaptam-e kedvesem a srappellszilánkot, melyet a multkor küldtem egy szabadságot katonával? Tegye el, mert az az életemet mentette meg. Egy kedves barátomat halálra sebezett, én a zsebembe tettem és egy kósza golyó — mely a szívem véreire szomjazott — visszapattant róla... (Magsimogatja és a kezébe veszi a srappellszilánkot.) Hogy irtóztam tőled eddig, te hideg, érzéketlen vasdarab, úgy rémlett, mintha vérszomjas, halott ragadozó feküdnél előttem! S lám, te megmentetted őt, vagy az én szívem forró imádsága ért el odáig? Értetted úgy tett, mint a megtérő bűnös, ki nagy bűnét megutálva jót cselekszik. De annyi érzést vált ki lelkemből minden szó, hogy még most sem olvastam el végig. (Újból olvas.) «Legnagyobb örömeink közé tartozik itt, édes, az is, ha — csak az egyik csizmánk van tele vízzel, hisz ugyanolyan fáradtsággal a másik is tele lehetne, mikor felébredünk, de azért boldog álmunk vannak! Azt álmodjuk, hogy hazamegyünk s vissza sem jövünk

ami az ő négyéves miniszterségében pedig sokkal értékesebb jelenség, mint a felhozottak.

Ghillány érdeme, hogy a gazdatársadalommal való állandó érintkezés elejtett fonálát újból felvette s a minisztérium és a gazdatársadalom közötti jó viszonyt gondosan ápolta. Jóformán sohasem tett fontosabb kérdésekben elhatározó lépést, míg a gazdatársadalom vezetőinél nem tájékozódott a teendő intézkedések várható hatását illetőleg. A legnagyobb közvetlenséggel és bizalommal érintkezett és saját nézetét sohasem állította előtérbe, hanem az okos érvek előtt mindenkor meghajlott. A gazdatársadalommal való tanácskozás tehát nemcsak forma volt, de az eszmecseréknek határozott gyakorlati eredménye volt.

Ő állapította meg első ízben a leghatározottabban azt a tényt a háborús tapasztalatok alapján, hogy a földművelésügyi minisztériumba be kell vinni a mezőgazdasági szaktudást, mert egyébként csődöt mond az adminisztráció s le is vonta ennek következményeit megfelelő rendelkezések életbeléptetésével.

Különösen melegen érdeklődött a többtermelés kérdése iránt s a háború végére kész programja volt ennek gyakorlati megvalósítására, amihez hangyaszigalommal gyűjtötte a szükséges anyagi eszközöket is, úgy hogy az utód igen-igen sok millió felett rendelkezik majd e célra az ő jóvoltából.

Amit pedig a gazdaérdekek védelmében a szinfalak megett kifejtett s amiről a búcsú szerényen hallgat, az egymagában örök emléket emel Ghillány személyének.

Csak röviden egyet-mást azokból, ami elmondható. Megszüntette Ausztria és Magyarország között a szabad forgalmat s Ausztriát kontingensre szorította az élelmiszer terén. Következtesen ellenállott a hadvezetőség s illetve a hadügyi kormány ama kívánságának, hogy a hadsereg közvetlenül rekvirálhasson bármit s ha itt-ott megtörtént, rögtön gondoskodott a visszaélő közegek megbüntetéséről.

Az utolsó napig küzdött az ellen, hogy a hadsereg állatokat, sertést és szarvasmarhát rekviráljon s ugyancsak ellenállott azon kívánságoknak, hogy az élőállatokat maximálja. Ennek köszönhető, hogy szarvasmarhaállományunk nagyobb, mint a háború előtt volt, míg Németországban és Ausztriában, ahol maximálás van,

többé. Maga is erre gondoljon, kedvesem s várja bizakodón a maga szerető vőlegényét... Igen, Ő hazajön és vissza sem kell mennie többé! Elgondolom, mily boldog lehet a bűvár, mikor drága gyöngyökkel tér vissza a tenger ezer szörnyeteggel, halálos szorítású polipokkal telt fenekéről, mikor mily végtelen boldogságom nékem egy kicsi kis rózsaszínű lapról olvasni, hogy az, ki a háború vaskarú polipjaival, vakon rohanó szörnyeivel küzd, hazajön. Nem lesz majd vízzel telt csizma, sem csatazaj, nem lesz álmatlan éjszakám. (Átszellemülten.) Most mintha fehérszárnyú galamb suhanna át a légen, szájában palmaággal, elül az éhes varjúcsereg s fehér zászlókat lenget a szél, csókol a napsugár. Ő hazajön! haza! (előrelép, egyik kezében a srappellszilánk, másikban a jegygyűrűje.) Ez lesz az emlékün, talizmánunk (a srappellszilánkot a kebléhez szorítja), ez meg boldogságunk örök záloga. (Megcsókolja a jegygyűrűjét, meghajlik és el.)

(Függöny.)

□□□

milliókkal csökkent. Sőt a gabona és egyéb termények rekvirálását is kerülni igyekezett s az ő javaslatára történt, hogy a rekvirálás előtt mindig prémiumokkal igyekeztek a rejtett feleslegeket előcsalni, de persze, hiába, sőt a rejtetőknek a prémium olaj volt a tűzre, mert még magasabb árakat követeltek a titokban vásárlóktól.

Hogy a kiegyezésben hogy sikerült megvédenie a mezőgazdasági érdekeket, azt majd akkor tudja meg a nyilvánosság, ha a kiegyezés nyilvánosságra hozatik, de eleve jelezhetjük, hogy ha a kiegyezésen kárunkra kiigazítás nem történik, úgy csak nagy megnyugvással vehetjük annak megállapodásait tudomásul.

Ezzel búcsút is mondunk br. Ghillány Imrének, azzal a mély sajnálkozásunkkal, hogy nagyszabású tervei megvalósításához nem volt ideje és alkalmas azzal a meggyőződéssel, hogy lesz idő, amidőn Ghillány működését érdem szerint fogja még méltányolni a közvélemény, amely a mai izgatott hangulatban éppen nem alkalmas arra, hogy higgadt ítéletet mondjon.

Távozását őszintén fájjaljuk, de él bennünk a remény, hogy az utód a rendelkezésére hagyott hatalmas anyagi eszközökkel és talán békésebb viszonyok között nemcsak terveket, de alkotásokat is hagy maga után.“

KÖZIGAZGATÁS.

Alispáni negyedévi jelentés.

Holnap, július hó 2-ikán d. e. 10 órákor tartja a vármegyeháza nagy tanácstermében nyári rendszeres közgyűlést a vármegye törvényhatósági bizottsága. Ezen kerül tárgyalás alá Tahy József udv. tan., alispán rendszeres évnegyedévi jelentése a közigazgatási állapotokról. A jelentésből a következőket vesszük:

Az elmúlt negyedévnél egyik legszebb mozzanata az eperjesi hadi- és műkiállítás volt, amelyre — úgy erkölcsi, mint anyagi eredményeit tekintve — méltán lehetünk büszkéek. A kiállítás nemes céljaira: hőseink emlékének megörökítésére s hadiárvaink részére közel 20,000 korona gyűlt össze a kiállítás tiszta jövedelmeként s amellel az tanúságot tett közönségünk ízléséről, kulturális fejlettségéről multban és jelenben. A kiállítás rendezése terén külön elismerés illeti meg Bujanovics Gyuláné ömértóságát, ki mint a rendező-bizottság elnöke, a kiállítás anyagának összegyűjtése és ízléses elrendezése körül fejtett ki páratlanul szép, sok munkával járó és sokoldalú tevékenységet, valamint dr. Novák István g. kath. püspök urat, aki jelenleg még üres palotáját adta a kiállítás elhelyezésére.

Jelenti, hogy úgy a vármegyei központi, mint a külső tisztviselők ernyedetlen s önfeláldozó munkásságát fejtették ki a mult negyedévnél is. Dacára annak, hogy a legtöbbje a háború kezdete óta minden pihenés nélkül vagy csak figyelembe nem vehető csekély megszakításokkal egyfolytában végezte a rendesnél sokszorta nagyobb, nehezebb és felelősségteljesebb munkáját, most is a legnagyobb erőmefeszítéssel és lelkeséggel teljesítik feladataikat, erős hazafias érzéssel leküzdve a természetes fáradtságot. A katonai felmentések újabb revíziója alkalmából ismét több tisztviselőt részben azonnali, részben rövid időn belül való bevonulásra hívtak fel, úgy hogy

most már az a hithonmaradottak munkaejét újabb munkakörök fogják megfelelően ellátni rendelkezések hosszúre váró nagy meg, hogy az ő munkakörökben te nek. Majdnem leh dig is a legteljese erejük ezt az újabb ki, hogy az ügyek amiben most a há sincs fennakadás, es kes helyen bejelen közönsége előtt is kormány aggályaira körülmények között menetéért a felelős vállalhatni.

A vármegyei kö vármegyebeli rokka natosítja, s minden leges viszonyait f jobb megélhetésük ság arra igyekeznek, rendes foglalkozásu a megélhetés köm gazdasági és ipari nyebb beszerzéséne áldozattal is oda i helyzetén javítson. f felszerelésnek besze zésének kieszközlése jaink részére, több községbeliek ingyen aránylag számba s járulása mellett a r házaik is helyreállít vonultak segélyezés közvetítő és felvilá három kihallgatási tart, amelyeken átlá hetenként s legaláb Társadalmi segélyez 22-ig 47,479 kor. 31

A vármegyei had körül a vármegyei ár tatja lelkes, eléggé ne ségét. Az árvaszék 5 az alap állaga pedig lért tesz ki.

A vármegye kö jelenti, hogy az, ha képest némileg ross a gazdasági év elő megérthető, azonba zótlan, mint az az ál dalmak alapján vár

Mint hogy az ide gondjain úgyszólv aratásig komoly ne nunk. A közellátás azon körülmény o lisztkontingensének hónapokra eső rés alacsonyabb menny

Ezen leszállítást hó végével elrende kenyen ellensúlyo eddigi jelentések készletek elenyész

A helyzet súly burgonyarekvirálás Burgonyaközvetítő intézkedése, mely teljes egészében h célokra, hanem ar gyártási célokra en

ÓVÁS!

Rájöttem, hogy az általam gyártott „MODIANO-CLUBSPECIALITE“-szivarkahüvelynek

utánzatai vannak forgalomban, amelyek ellen egyedül védelem a védjegy és aláírásom pontos megfigyelése.

S. Modiano

A védjegy.

most már az a helyzet állhat elő, hogy az itthonmaradottak amúgy is kimerültefében levő munkaejét újabb nehézségekkel járó oly munkakörök fogják igénybe venni, amelyeket megfelelően ellátni csak a vonatkozó törvényes rendelkezések hosszabb tanulmányozása után lesznek képesek, hiszen a háború alatt elintézésre váró nagy munkaanyag alig engedte meg, hogy az összes tisztviselők az összes munkakörökben teljes jártasságot szerezhessenek. Majdnem lehetetlennek látszik, hogy eddig is a legteljesebben megfeszített munkerejük ezt az újabb megterhelést anélkül bírja ki, hogy az ügyek gyors és pontos elintézése, amiben most a háborús nehézségek ellenére sincs fennakadás, csorbát ne szenvedjen. Illetékes helyen bejelentette s most a vármegye közönsége előtt is csak ismételteti, hogy ha a kormány aggályaira nem lesz figyelemmel, ily körülmények között a közigazgatás zavartalan menetéért a felelősséget nem fogja magára vállalhatni.

A vármegyei központi segélyző-bizottság a vármegyebeli rokkantak újabb összeírását fogantatosítja, s minden egyes rokkantnak különleges viszonyait figyelembe véve, iparkodik jobb megélhetésüket lehetővé tenni. A bizottság arra igyekszik, hogy a rokkantak lehetőleg rendes foglalkozásuk körében szerezhessék meg a megélhetés könnyebb feltételeit, s mezőgazdasági és ipari szerszámok, állatok könnyebb beszerzésének közvetítése által anyagi áldozattal is oda igyekszik, hogy rokkantjaink helyzetén javítsanak. Folyamatban van 3 kovácsfelszerelésnek beszerzése s a költségek előlegezésének kieszközlése ily foglalkozású rokkantjaink részére, több esetben pedig sikerült a községbeliek ingyenmunkájával a bizottságnak aránylag számba sem vehető anyagi hozzájárulása mellett a rokkantak rossz karban levő házaikat is helyreállítani. A bizottság a hadbavonultak segélyezése terén is folytatta rendes közvetítő és felvilágosító munkáját hetenként három kihallgatási napon s ugyanannyi ülést tart, amelyeken átlag 50-60 fél jelenik meg hetenként s legalább ennyi ügy lesz elintéztve. Társadalmi segélyezésekre a bizottság június 22-ig 47,479 kor. 31 fillért adott ki.

A vármegyei hadiárvaik alapjának gyűjtése körül a vármegyei árvaszéki elnök tovább folytatja lelkes, eléggé nem méltányolható tevékenységét. Az árvaszék 588 hadiárva tart nyilván, az alap állaga pedig 42,661 korona 04 fillért tesz ki.

A vármegye közéleti ügyét illetően jelent, hogy az, habár az eddigi állapotokhoz képest némileg rosszabbodott, ami tekintettel a gazdasági év előrehaladott voltára, könnyen megérthető, azonban távolról sem oly kedvezőtlen, mint az az általában hangoztatott aggodalmak alapján várható volt.

Minthogy az idei év legsúlyosabb élelmezési gondjain úgyszólván már átestünk, a jövő aratásig komoly nehézségektől nem kell tartanunk. A közellátásban beállott rosszabbodást azon körülmény okozza, hogy a vármegye lisztkontingensének június, július és augusztus hónapokra eső részletei összesen 42 kocsi alacsonyabb mennyiségben lettek megállapítva.

Ezen leszállítást a vármegye javára május hó végével elrendelt gabonarekvirálás jelentékenyen ellensúlyozni nem fogja, mert az eddigi jelentések szerint a még felalálható készletek elenyészően csekélyek.

A helyzet súlyosbodását fokozta még a burgonyarekvirálás szigorú végrehajtása és a Burgonyaközvetítő Irodának azon sajnálatos intézkedése, mely a rekvirált burgonyát nem teljes egészében használta fel közéleti célokra, hanem annak tetemes részét szeszgyártási célokra engedte át.

A cukorellátás, mint eddig, zavartalan, sőt e tekintetben örvendetes javulás állott be, mert nemcsak hogy a vármegye, illetve egyes járások és városok havi cukorkontingense a tavalyihoz képest nagyobb mennyiségben lett megállapítva, de a multévi kiutalásoktól eltérőleg, a nyári befőzés céljaira külön kiutalás történt, és kilátás van arra is, hogy az őszi befőzéshez újabb kiutalás fog történni.

A kávéellátás tekintetében annyiból lehet változásra számítani, hogy a kávéközpont közlése szerint a jövőben már csak úgynevezett hadi-kávé lesz beszerezhető. Az eddigi vármegyei kontingens (18 mm.) egyelőre nem fog változást szenvedni.

Jelenti, hogy a m. kir. pénzügyminiszter, a m. kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a gazdasági munkák fokozása érdekében a vármegye részére 65,000 hektoliter-fok szeszt utalt ki, oly kiszámítás alapján, hogy abból a 100 kat. holdnál kisebb szántóföldterület birtokosai részére katasztr. holdanként 0.2 liter, a 100-on felüli birtokosok részére pedig 0.4 liter szesz jusson. A szétosztás iránti előmunkálatok folyamatban vannak.

A petroleumfogyasztás továbbra is a legnagyobb takarékoskosságot követeli. A nyári hónapokra összesen 250 mm. világító-kőolaj lett a vármegye részére engedélyezve. Habár a nyári időszak alatt a fogyasztás a téli hónapokéval szemben tetemesen csekélyebb, mégis a kiutalt mennyiség a szükségletet csak részben elégítheti ki. Kilátás van azonban arra, hogy szeptembertől kezdve a kiutalás lényegesen kedvezőbb lesz.

A szappanellátást, miként már legutóbbi negyedévi jelentésében említette, az Olaj- és Zsíripari Bizottság bonyolítja le, még pedig közvetlenül szállítja az egyes járások és városok között arányosan felosztva és a vármegyének 105 mm.-ban megállapított havi szappan-kontingensét. Az első szállítmányok rendeltetésük helyére már megérkeztek s e tekintetben panaszok nem merültek fel.

A mezőgazdasági állapotra vonatkozólag jelenti, hogy az elmúlt fél év az időjárás szélsőségei közt folyt le, ami az egész vármegyében a mezei termények állására kedvezőtlen hatással volt. A hosszú őszi alkalmat adott arra, hogy a gazdák aránylag nagy területet majdnem a háború előtti mértékben munkáljanak meg, a leggondosabb megmunkálásban lettek is az őszi elvetve és igen szépen fejlődtek egészen addig, amíg a hótalan hideg időjárás be nem állt. A föld január végén kevés hórétet kapott s azért a februári és márciusi nagy hidegek az őszi károkat idéztek elő. A késői kitavaszkodás nemcsak a tavaszi munkálatokat késleltette, hanem az őszi károkat is a száraz, esőnélküli, hirtelen beállott nagy meleg a remélt termést igen kedvezőtlenül befolyásolta. A majdnem három hónap óta tartó szárazság nemcsak az őszi termés-eredményét úgy szemben, mint szalmában jelentékenyen csökkentti, hanem a tavaszi vetést és kapás-ültetvényeket is a minimális termés-eredménnyel fenyegeti. Ez a helyzet ma, amelyet a beállható nedvesebb időjárás a kapás-növényeknél még javíthat, a tavaszi kalászosoknál azonban már alig segíthet.

A munkásviszonyok a legújabbban elvont férfierők miatt még inkább rosszabbodtak, azonban a vármegyei munkabizottság a rendelkezésére bocsátott hadifoglyokkal és lófogatokkal igyekezett a bajon enyhíteni, minek eredményeként egyes járásokban az előző évi területeknél valamivel nagyobb területek lettek bemunkálva. Kivételt csak a felsővízközi járás képez, ahol a legutóbb tartott járási gazd. bizottsági ülésen megállapítást nyert azon körülmény, hogy az ottani építési akció az őszi és tavaszi

munkálatok ideje alatt is annyira igénybe vette az aránylag kevés emberi és állati munkaerőt, hogy az ősszel és tavasszal megmunkált terület 30%-kal kisebb az előző évinél, aminek az lesz a következménye, hogy ezen járás lakossága alig lesz képes az élelmenntartáshoz szükséges kenyér- és kapásnövény-termesztvényeket előállítani oly mennyiségben, hogy bevitelre ne szoruljon.

Ami az állattenyésztést illeti, e téren, a juhtenyésztést kivéve, amely részint az indokolatlan túlfogyasztás és a sok helyen fellépett mételegyesség miatt a tavalyi létszámmal szemben 26%-kal, a háború előtti 1914. évi tavaszi összeírással szemben pedig 40%-kal fogyott, a többi állattenyésztési ágaknál, amint az alábbi számadatokból látható, örvendetes gyarapodás tapasztalható s tekintve az ideai szárazság folytán beállott igen gyenge takarmánytermést, azon aggályok merülnek fel, hogy állatállományunkat a télen nem lesz mivel eltartani.

Ló volt 1914-ben	.. .. .	12,958	darab,
1916-ban	.. .. .	8,007	"
1917-ben	.. .. .	8,752	"

tehát a szaporulat a tavalyihoz

képest	745	"
----------------	-----	---

Szarvasmarha volt 1914-ben	92,474	darab,
1916-ban	58,589	"
1917-ben	83,248	"

vagyis a szaporulat a tavalyihoz

képest	24,679	"
----------------	--------	---

Sertés volt 1914-ben..	21,702	darab,
1916-ban..	21,294	"
1917-ben..	24,606	"

vagyis a tavalyihoz képest a

szaporulat.. .. .	3,312	"
-------------------	-------	---

Juh volt 1914-ben	57,673	darab,
1916-ban	42,809	"
1917-ben	36,847	"

vagyis 5902-vel kevesebb, mint tavaly.

Ezen számadatok nyomán az eredmény annál inkább mondható kedvezőnek, mert az állatok gondozására igen nagy súlyt fordítanak, tehát minőségük is mindenütt kifogástalan.

A közegészségügyi állapot a törvényhatóság területén ez év második negyedében kedvezőtlen volt ugyan, amennyiben a halálesetek száma felülmulta a születési esetek számát, az elhaltak száma azonban a rendes arányokat túl nem haladta, sőt az enyhébb időjárás beálltával a betegek száma lényegesen csökkent.

Hadiárvaik. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvaik alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. június 25-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg .. K. 42,661.04

Fekete Béla lemesi szolgabíró gyűjt:

Weinstein Dezső tapolcsányi lakos

adománya 10-

Spillenber Barna giráltyi főszolgabíró

beküld: Balanda Szemán, Vaszily

Mária, Havrilla Anna, Baran

Mihály, Csorba György, Onder

Borbála, Onder Erzsébet, Fedorkó

Mária, Rentka Mária, Rentka Zsu-

zsanna, Matisz Mária, Andrej Anna,

Dósa Anna, Balázs Anna, Balázs

Mária, Onufrej János, Pankuch

György, Pankuch Mária, Klimcsó

Szereda János, Drevenyák András,

Csurlík András, Horki Erzsébet,

Horki Zsuzsanna, Klimcsó András,

Klimcsó Anna, Gajdos Anna,

Kmecz Kuhár János, Biros Anna,

Vercsimák Mária, Baran János,

Zelinka Mihály, Zelinka Anna

keczerpálvágási lakosok 10-10

korona adománya címén 320-

Fekete Béla lemesi szolgabíró gyűjtése:

Skripkó György abosi lakos

adom. házasságkötése alkalmából .. 10-

Ugyanannak gyűjtése: Szekerák Krisztina sárosberetói lakos adománya házasságkötése alkalmából.. ..	50—
Ugyanannak gyűjtése: Sztraka Dániel és Lipták Borbála sároskőszegi lakosok adománya házasságkötésük alkalmából	20—
Ugyanannak gyűjtése: Ribarik Andrásné abosi lakos adománya	10—
Spillenberg Barna főszolgabíró gyűjt.: Kascsák Demeter lőrinczvágási lakos adománya	10—
Földi Emil sírokai körjegyző a kávéelosztás feleslege címén	23—
Fekete Béla lemeszi szolgabíró gyűjt.: Hvizdos János lapispataki lakos adománya	10—

Összesen: K. 43,140:42

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért* — a hadiárvaik nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. június 30. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékkének elnöke.

Az eperjesi hadiárvaik alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

Tomely Mihály	40	Orosz Mihály	60
Nagy Plaheta János	40	Nagy Mihály	30
Tomely András	30	Borták János	40
Nagy János	30	Orosz János	20
Összesen 290			

b) az EPERJESI LAPOK útján:

Jún. 26-iki, lányok találkozója alkalmából 8 K.

A gyűjtés eredménye 1917. évi

június 30-ikán 23,599:34

Midőn ez adományokért az árvaik nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszűvé, áldozatra kész közönségét, méltóztassék újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árvaikról, akik éretünk is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. június 30. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye június 30-ikán 2961:60

Eperjes, 1917. június 30. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye

1917. június 30-ikán .. 51,474 kor. 14 fill.

Eperjes, 1917. június 30. FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

HIREK.

Színház...

Világos nézőtér, merev, vasalt urak, kipirult, felhőkönnyű nők. Fehér színek ideges mozgásában kék és rózsaszín. Szavak suttogását visszaveri a bársonyvert fal, női és férfi hangok harmoniáját áttöri egy-egy hangos nevetés, mely piros leányajakról indult. És e művészi rendtelenségtől áthatott kaoszban parfümök százai uszálnak. Ott jobbra már győzedelmeskedett a heliotrop, az orgona szerényen elvonul. Balról meg mintha gyöngyvirág jönne, de elfojtja hamar a rózsza... És a hangok, színek és illatok e nagy orgiájába most beleszólanak a zene gyermekei, egy magas hegedűhang, melybe futamot trilláz egy szomorú flóta, és mire elhalkul, már trombita szólja túl a bőgő sötét rezgéseit... és távolból hangzik kis csengők pajkos csacsogása: a zenekar próbál, hangszerel.

És aztán egy utolsó suttogás valahol egy páholy fenekén, majd csend, nagy csend. A nézőtér elsötétedik... már csak a színpad reflektorai vetnek rikkító fényt a függöny műzsáira és... függöny lassan fel...

Ismét szólnak a zene gyermekei, de összhangjuk harmoniákat szül. Színek, hangok, táncmozgások egymásba kavarodva kergetőznek a színen,

pajzánul, szabadon, és mégis illedelmesen, a Művészet intelmeinek engedelmességgel.

És egy selyembe takart szép nő beszél, énekel... a szerelemről, a boldogságról, épp úgy, mint az életben, mert épp úgy hazudik... hazudik... avagy talán nem? Bizony, nem! Igaza van, hiszen az Élet is csak egy nagy szomorú-víg komédia... brettlin állunk mindnyájan... operett az egész élet!

Könnyek, nevető álarc mögött...

Kacaj, siró maszktól takarva...

Színház!... te vagy az élet... te szép, hazug, örökös Karnevál... **Hauptmann Ervin.**

Kitüntetés. Dr. Geiger Henrik girálta ügyvédet, a 79. gy.-ezred tart. hadnagyát az ellenséggel szemben tanúsított hősiességéért az ezüst signum laudis-szal a kardokkal tüntették ki. Nevezettnek ez már negyedik háborús kitüntetése.

Szepesházy Imre kitüntetése. A király Szepesházy Imrét, a zborói választókerület orsz. képviselőjét s miniszteri biztost, aki Sárosvármegye elpusztult vidékén a kormány által vezetett segélyakció irányításában nagy érdemeket szerzett, II. osztályú polgári érdemkeresztrel tüntette ki.

Kinevezés. Dr. Novák István püspök Hromják József végzett papnövendék, szakvizsgázott középisk. tanárt a kir. gör. kath. kántortanítóképző-intézetbe segéd-tanárként kinevezte.

Doktorrá-avatás. Lajos Máriát, az eperjesi m. kir. áll. tanítónőképző-intézet tanárát június 23-ikán avatta a budapesti tudományegyetem tanácsa a bölcsészettudományok doktorává.

Zenetanári képesítés. Moyses Miklós, az eperjesi m. kir. áll. tanítónőképző-intézet rendes tanára az orsz. m. kir. Zeneakadémián az 1916/17. tanév végén a zeneszerzés és orgona, mint főtanzakok alapján megszerezte a zenetanári oklevelet.

Meghívó. Van szerencsénk a július 2-ikán délután 1/4 órakor a városháza nagytermében tartandó évi közgyűlésre a Vöröskereszt-egylet eperjesi fiókjának t. tagjait tisztelettel meghívni. Tárty: Évi jelentés a fiókegylet működéséről. A számvizsgáló-bizottság jelentése. A választmány újjászervezése. Indítványok. Özv. Semsey Boldizsárné, elnök. Faragó József, elnök. Gömör János, titkár.

Meghívó. Van szerencsénk a július 2-ikán d. u. 4 órakor a városháza nagytermében tartandó évi közgyűlésre a Vöröskereszt-egylet sárosvármegyei választmányának t. tagjait tisztelettel meghívni. Tárty: Évi jelentés a választmány működéséről. A számvizsgáló-bizottság jelentése. Indítványok. Taky Józsefné elnök, Bujanovics Gyula elnök, Gömör János titkár.

Haláleset. Béla Bertalan magyarkapronczai áll. isk. igazgató-tanító, hadapródjelölt őrmester, aki a háború első napjától kezdve hadiszolgálatot teljesített, június 24-ikén 44-éves korában elhunyt. Halálát agg édesatyja, aki szintén tanító volt, özvegye, öt árvája és testvérbátyja, Béla Bálint homonnai esperes-plébános gyászolja.

A hadiemlék- és műkiállítás megnyitása. Az Est című lapban egy antik asztalkáról megjelent közlemény szerint az asztalka tulajdonosa 15,000 kor. kártérítési igényt jelentett be egy repedésért. A rendező-bizottság felkérésére közöljük, hogy ezen hír téves, mert a tulajdonos a repedésért, mely már régebbi keletű, nem kért semmiféle kártérítést.

Levél a szerkesztőhöz. „Igen tisztelt Szerkesztő úr! Engedje meg, hogy felhívjam figyelmét egy helybeli jóhírnévről örvendő kávéház boldog tulajdonosának legutóbbi merénylétére, melyet — a türelmes vendégeivel szemben teljesen indokolatlanul és csak a gyors meggazdagodás ösztönétől vezéreltetve — elkövetett. A világháború sok keserűségei között nem is igen illik talán az egymásközi civódás, de az emberi türelem is bizonyos határok közt mozog,

s mihelyt ezen türelmet valaki indokolatlanul provokálja, kénytelen az ember az ellen mindenestre kénytelen védekezni. A helybeli jóhírnévről örvendő kávéház boldog tulajdonosa ugyanis hetekkel ezelőtt kaszirozta a gyufát s helyébe pajác díszhamutartókat állított az asztalokra és egy kakukórát a csizlikék nagy gaudiumára, akik sűrű tömegekben kora reggeltől késő estig lesik a kakuk bájos kakukolását. De az ő furcsa természetével még be nem érte, feketekávéhoz legújabbban forgalomba, amely csak annyiban hasonlított a feketekávéhoz, hogy fekete. Egyebekben teljesen élvezhetetlen, de azért az 50 filléret szorgalmasan beszédi érte. Azonban nem akarta előnyben részesíteni a kártyásokat se, azért a kártyaárát is horribilis módon emelte. Egy százszor átjátszott piézkos kártya személyenként 1 korona, új 2 korona. Ezek után azt hiszem, nincs messze az az idő, midőn a pincérek csak őt fogják kiszolgálni. Eperjes, 1917. jún. 27. Tisztelt hive *Skamravcsik.*“

Kápolna-szentelés. Június 26-ikán délelőtt 9 órakor szentelte fel dr. Fischer-Colbrie kassai püspök ez eperjesi tartalék-kórház új kápolnáját. Az ünnepi beszédet dr. Novák István eperjesi gör. kath. püspök mondta. A szentelésnél Zaborovszky Béla prépost-prelátuson kívül nagy papi segédlet működött. Az egyházi szertartáson résztvett a kórházi személyzet, a tartalék-kórházi s a vöröskereszt-kórházi orvosok. A két püspököt Toronyai ezredes és Badjura alezredes fogadták.

Szappan- és cukor-eladás. Július hónapban a szappanjegyekre a jegyen feltüntetett mennyiséget, a cukorjegyekre azonban 50 deka helyett csak 40 dekát kötelesek a kereskedők kiadni. *Faragó*, polgármester.

Dalestély. Június 25-ikén, hétfőn este 1/8 órakor a Vigadó nagytermében rendkívül magas művészi nivón álló dalestélyben volt része Eperjes közönségének. *Grünwald* Sámuel budapesti izr. kántor rendezte a hangversenyt, aki megnyerte *Abrahamson* Manó kassai izr. kántort a dalestélyen való részvétellel 16 ismert nevű kántorral és egyházi énekesekkel együtt, akik között örömmel láttuk *Gottschall* Sámuel, az eperjesi neol. izr. templom kántorát. A dalestély műsora a következő volt: Cherubini: Üdvözlés, férfi-kar. Leoncavallo: Bajazzók, énekelte *Abrahamson* Manó. Naumburg: Sen Scheerim, zoltár, férfi-kar. Halévy: Zsidónő, énekelte *Grünwald* Sámuel. Eisvogel F.: Szerenád, férfi-kar. Hartl A.: Köszöntelek, férfi-kar. Puccini: Tosca, énekelte *Gottschall* Sámuel. *Levandovszky*: Halleluja, zoltár, férfi-kar. A zongoránál *Hemerka* Gyula ült, a karokat *Gottschall* Jakob budapesti karvezető dirigálta. A férfi-kar előadása felülmult minden várakozást. Oly tökéletes precizitással adta elő a nehéz darabokat, amilyenekkel férfi-kar Eperjesen még alig hallottunk. Különösen nagy sikert aratott a *Levandovszky* Hallelujájával. A szóló-számok valóságos mester-versengés voltak. *Grünwald* gyönyörű tenorja, igazán művészi előadása valósággal lebilincselte a közönséget, amely lelkesedve honorálta tapsaival a művészt. Ha lehetett volna fokozni a sikert, úgy *Abrahamson* Manónak, a kassai kántornak csodás baritonjával, nagy énektudással sikerülhetett volna. Sok-sok szeretettel s nagy elismeréssel fogadta közönségünk *Gottschall* Sámuelnek, kántorunknak előadását is, aki kellemes hangjával s énektudásával meglepte a hallgatóságot. *Grünwald* — értesülésünk szerint — össze 40 tagú férfi-karral jön hozzánk két estére.

Adomány. Az eperjesi evang. polgári iskola II—III. éves növendékei 50 kor. 70 fillért gyűjtöttek a gyöngyösi tűzkárosultak javára.

Tűz Eperjesen. Június 22-ikén, pénteken este 10 óra után tűzriadalom zavarta fel a város lakosságát. A Tarcza mentén, a vágóhíd közelében egy rozoga ház ismeretlen okból kigyulladt s néhány perc alatt élénken megvilágította a város épületeit. Mire összefutott a közönség s a tűzoltóság, a tűz már alvóban volt. Minthogy az épület magában állott, másban kár nem esett, csupán a benne tartott öt kecske égett meg.

MA

SZERKESZTŐ
REMENYIK LAJOS
WICK GYULA
A lap szellemi
vonatkozó közlője
Flórián-utca 4.
küldendő

Neve

Olvastam a címlétről, a becsületet, annyi a jó, külön kellene nevelni. Annyi a rossz tud, vagy legalább a nevelői óvintézkedést támogatni, ember specialitását, mindere speciális tanításnál egyre mindent tanítani, a nevelés se nevelés, a szakon kívül, nek, sőt enélkül eredményes: úgy morált s vallást.

Rein: Encyclopaedia dagogik 7. kötet, jegyzéke, kiforrás, ságok előfordulását: babona, szemtelenség, színfűsködés, gág, pajkosság, megfontoltság, s ellentéte, csalanoszsági jellem, ség, kevélység, zés, becsület s b. b. (bietetung), irigység, vettem az A 1. jegyzékből: l. butaság, önfejűség, s gyávaság, s lelki nyugodtság, fantázia stb. V. mit szedjem k. nem szorul b. általános erkölcsi erénytelenségek korláására.

A dekalógus a bűntől való de minden va. jót kell, hogy a bűn nemléte sürgeti, s korunk neveléssel, han. erélyesebben a zászlajára, igen kvintesszenciája emberszeretet. az ember talál gáncsolni való vonul; a neve hányok, mit ér sokszor még a lassan ezekkel lessége isteni distancia oly n. csak javulásról meggyőződünk, gadjuk, beh sz. elődeink! Sőt bezzeg nem az náltak, annyi sz. szövetségeseink statálandó. V. megbocsátásra aki gyarlóságtól fel az első köv. Amivel korunk a felelősség érte telennek ítélni.

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:

KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — iskolák és tanítók részére az Eperjesi Lapokkal együtt egész évre 7 korona — ide küldendők.

A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

Nevelés nagyjából.

Olvastam cikket az őszinteségre való nevelésről, a becsületességre való nevelésről; eszembe jut, annyi a jó tulajdonság, az erény, ha külön-külön kellene mindenre nevelni, nem győznék. Annyi a rossz tulajdonság, a bűnözés lehetősége vagy legalább a nem szép s jó: mindezek ellen nevelői óvintézkedéseket tenni, átnemugorható falat támasztani, lehetetlenséggel határos. Az ember specialiter is nevel egyre másra, de mindere speciálisan, sisiphusi munka. Ha a tanításnál egyre jobban hangoztatják, nem kell mindent tanítani, a tananyag csak tipikus legyen, a nevelés se nevelhet mindenre; ha a műveltségél a szakon kívül általános műveltséget is követelnek, sőt enélkül a szakbeli kevésbé értékes s eredményes: úgy a nevelés is feltételez általános morált s vallást, mielőtt részletekről szólhatunk.

Rein: Encyclopädisches Handbuch der Pädagogik 7. kötetében van a hét kötet tartalomjegyzéke, kiírom vegyest a rossz s jó tulajdonságok előforduló, bizonyára nem tökéletes listáját: babona, árulás, heccelés, ragaszkodás, szemtelenség, szemlésés (Augendienerei), kétszínűsködés vagy képmutatás, hízélgés, kicsapongás, pajkosság, féktelenség vagy zabolátlanság, megfontoltság, önuralom, lelkesülés, állhatatosság s ellentéte, csalás, lopás, rágalmozás, ravaszság, gonoszság, jellem, háladatosság s ellentéte, szerénység, kevélység, gőg, türelem s türelmetlenség, önzés, becsület s becsületérzés, tiszteletadás (Ehrenbietung), irigység, önfejűség, egyszerűség. Ennyit vettem az A 1. jegyzék első 3 betűiből; a BB jegyzékből: lustaság, bosszúság, elfogultság, butaság, önfejűség, hebehurgyaság, bátortalanság s gyávaság, szorgalom s lustaság, érzelmek, lelki nyugodtság, ügyesség, tépelődés, hyperfantázia stb. Van még 16 lapnyi jegyzék, de mit szedjem ki ezekből is a cikkek feliratait; nem szorul bizonyításra, ha állítom, csak az általános erkölcsiség teszi a neveltet képessé az erénytelenségek leküzdésére s az erények gyakorlására.

A dekalógnban, a 10 parancsolatban inkább a bűntől való tartózkodás foglaltatik, negatív, de minden vallásnak határozottan positive a jót kell, hogy kívánja; nem elégedhetik meg a bűn nemlétevel, hanem a pozitív erényt sürgeti, s korunk, mely nem éri be az individuális neveléssel, hanem leghatározottabban s legerélyesebben a szociális nevelést írja a nevelők zászlajára, igen helyes úton jár: a morál s vallás kvintesszenciája, vele kezdődik s végződik, az emberszeretet minden körülmény közt. Persze, az ember találhat mindenben s mindenki benc gáncsolni valót s elkedvetlenedhetik, visszavonul; a nevelő is gondolhatja, falra borsót hánnyok, mit ér az én munkám, ha a társadalom, sokszor még a szülő is arcuicsapja, de csak lassan ezekkel a kifogásokkal! Az ember kötelessége isteni tökéletességhez közeledni, de a distancia oly nagy, hogy soha el nem érheti; csak javulásról lehet szó, pedig javulás van, meggyőződünk róla, ha a történelmet lapozgatjuk, beh szomorú, állatias életet éltek régi elődeink! Sőt ez a mostani világégés, melyet bezzeg nem az emberiség, hanem egyesek csináltak, annyi szociális érzést tüntet fel itthon s szövetségeseink iránt, hogy biztos haladás konstatalandó. Veniam damus petimusque vicissim, megbocsájtásra szorulunk mind, az eltélő is; aki gyaloglóságtól tisztának érzi magát, emelje fel az első követ a bűnözőre.

Amivel korántsem akarjuk mindnyájunkban a felelősség érzetét gyengíteni s a bírálót helytelennek ítélni; hiszen a félreértett filantropia

nevében a gyilkos mondhatná — mint történt is —, anyja az oka, mert elkényeztetette, vagy atyja iszákos volt, anyja züllött személy, a bűnös törvénytelen születésű, nem gondolta, nem szerette senki, nem részesült iskoláztatásban, nevelésben, önhibáján kívül csavargó s tolvaj lett, mert nem akart éhenhalni, adósságot csinálni s megbukni nem lehetett, nagyokat koldulni sem, lopott. A társadalom törekedik a meglevő szociális bajokon segíteni, az állam valóságos otthona, háza s hazája lesz minden ügyes-bajos embernek a háború után fokozottabb mértékben, semmi sem folytatható ott, ahol a háború kitérésére érte, ahol akkor abban maradt, így nyilatkoznak az uralkodók maguk is, a mi királyunk is, Vilmos császár is, Bethmann-Hollweg is. Ha sikerülne az általános nemzetközi békét nyélbe ütni, gyönyörű perspektíva nyílnék szociális ténykedésre, pénz s embert beállíthatunk szolgálatába a legszélesebb alapon.

A földművelési munkában előbb a gazt frtjuk, csak aztán vetünk termésre való kilitással. A nevelés főfőmunkája a rút önzés kiküszöbölése. Amíg hallom, hogy alig van becsületes ember s feljogosítva érzik magukat a fortélyos csalafintaságra, a csalafintas fortélyoskodásra; amíg előttem minduntalan mondják, hogy a paradicsomban sincs igazság, csak a holtak becsületek, mert már nem tudnak rosszat tenni, vagy hogy minden ember csak önzésből cselekszik, ezért tart össze a világgal s szerepel, vállal ingyenes tisztségeket: addig, nem csodálkozom, ha még a házasság szentségét is önző motívumokból eredőnek deklarálta egy egyetemi tanár, s család helyett csalás-t emlegetnek Altruizmus s nem egoizmus: ez az emberiség embersége. Királyunk említette a multkor a munka hőseit, a háborús munka nem önző, ez a munka maradjon meg! Rossz égalban dolgozunk; ha akad a városkában szorgalmas ember, körülbelül, ha nem is kifejezetten boldognak, mindenesetre ostobának tartják; nincs senki, ki munkámról, ha irogatok, tudomást venne, megfagyhatni e részvétlenségben, lelki erő kell hozzá, hogy az ember el ne csüggedjen. Az altruizmus legyen az a kohó, melyben az adófizetők vagyis inkább nemfizetők Wertheim-szekerénye megolvadjon, hozzanak az államnak 2—3 szoros adót, amennyit tudnak fizetni, s takarékoskodjanak a maguk háztartásában, szájamtól elvonom s haza oltárára rakom. Az árdragítók alig néhány százaléka lelepleződik; sok csak azért nem drágít, mert nincs alkalmá, ha van, ha csak 30 koronát tud a maximális aron túl kapni, megteszi; így ennél nem most szűnt meg a morálja: sohase volt. Morális iskola, morális élet a világ Atlas-hegye, morális Herkulések vegyék vállukra!

Freund Bernát.

(Folyt. köv.)

Sárosvármegyei Méhészkör.

A méhészet kedves foglalkozásának terjesztése érdekében, mely foglalkozás csekély fáradság és kisebb befektetés mellett is jelentékeny jövedelmet biztosít, alakult meg f. évi április hó 17-ikén 8 vármegyére kiterjedőleg, Szatmárnémeti székhellyel, Méhészeti Egyesület.

Ez egyesület közelebről azért érdekel bennünket, mivel annak körzetébe esik vármegyénk is, mely egyesület kebelében vármegyénkint méhészkörök alakulnak.

Tekintettel a méhészet népszerűsítésére irányuló fontos törekvése, a közhasznú munkásság iránt melegen érdeklődő vezérünk, Szabó Elemér vármegyei kir. tanfelügyelőnk, maga volt szives

megyénkire kiterjedőleg felkarolni az ügyet, aki szakszerűen foglalkozik méhészetrel és magára vállalta vármegyénk területén méhészkör megalakítását és az ügyvezetői teendők végzését azon reményben, hogy a lapunk ezévi május 20-ikán megjelent számában kiadott felhívása alapján a vármegye tanfőnöksége felismerve azon gyakorlati célt, melyet hivatva van a méhészkör felkarolni, művelni és terjeszteni, szívesen csatlakozik köréje, hogy a törekvés a vármegye tanfőnöksége és általa a köz javára hatékony sikereket eredményezzen.

Hogy a felhívás nem volt pusztába hangzó szó, azt már az eddigi jelentkezésekből is megállapíthatjuk és szívesen adjuk közre, hogy a Méhész-egyesületbe történt belépéseket eddig a következők jelentették be a kir. tanfelügyelő segítségéhez, ú. m.: Horváth Károly palocsai áll. el. isk. igazg.-tanító, Malinics Ernő kiskurimai g. kath. el. isk. tanító, Sárosi János sárospályai áll. el. isk. tanító, Deszatkai János zborói áll. el. isk. igazg.-tanító, Krivka Sándor alsóodori g. kath. el. isk. tanító, Kiszely Lajos hrsárgi áll. elemi iskolai tanító, özv. Kubányi Lajosné héthársi áll. elemi isk. igazg.-tanítónő, Karaffa Sándor kötelepi g. kath. el. isk. tanító, Oleár Szilárd alsómersei g. kath. elemi iskolai tanító, László László giráltyi áll. elemi isk. igazgató-tanító, Kaffan Andor boroszlói áll. elemi isk. tanító, Wott Béla tótraszlaviczai áll. el. isk. igazg.-tanító, Jurics György kiskörösfői g. kath. el. isk. tanító, Stronczér Aladár héthársi áll. elemi isk. tanító, Rákos József harapkői r. kath. el. isk. tanító, Neviczky Sándor kecskői g. kath. el. isk. tanító és Ebergényi Mária magyarjakabfalvi r. kath. el. isk. helyettes-tanítónő. A vármegyében méhészkedéssel foglalkozók közül ezideig beléptek még: dr. Abszolon Ede lófalu r. k. plébános, Nyemecz István malczói g. kath. plébános, Rokiczky Kornél szánkói g. kath. plébános, Soltész Ferenc lénártói körjegyző és Zsebráczy Géza bártfai r. kath. plébános.

Ezúttal csupán a felsorolt jelentkezésekről adhatunk számot, azonban azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a kartársak köréből, valamint buzdításukra a községükbeli más méhészek további jelentkezései is meg fognak történni és a megyei méhészkör rövid időn belül meg fogja kezdeni áldásos működését. A vármegyei méhészkör megalakítására kir. tanfelügyelőnk az egyesület vezetősége máris felkérte, aki a taggyűjtő íveket a nagyobb központi helyekre egyidejűleg szétküldte.

A megalakítandó méhészkör lesz hivatva vármegyénkben a méhészkedést általánosítani és célszerű irányban fejleszteni. Tömörülésben van az erő, s ennek okából természetesen első kívánalom, hogy mindenekelőtt a tanfőnökség foglalkozzék ezen anyagilag előnyös és kevés időt kívánó munkával, hogy a tanulósegíteknek alkalmuk legyen szemlélet és gyakorlati útmutatás mellett megismerni tanfőnöktől ezt a praktikus gazdasági munkát. Különösen pedig az ismétlőiskolák hivatottak az ifjúságnak ezen gazdasági és foglalkozási irányban való kioktatására, mely célból természetesen szükséges, hogy elsősorban az iskola tanítója, az ifjúság nevelője és tanfőmestere ismerje és gyakorolja eme foglalkozást.

Általánosan ismert tény, hogy a méhészet, annak szakszerű kezelése esetén nagy anyagi sikerrel jár, tehát érdemes a vele való foglalkozás. A nép nevelőjének hivatászerű munkakörében természetesen a most ismertett irányban is lehetőleg ki kell fejtenie tevékenységét, ami kétségtelenül, ha csak a körülmények akadályozó hatása nem foly be, az egész vonalon fokozatosan és mindnagyobb arányban meg is

fog történni. A méhészkedés, miként látjuk, nemcsak számottevő jövedelemforrást biztosíthat a kartársaknak, hanem módot nyújt példaadó és útmutató tevékenységére. A méhészetnek szak-szerű irányban való terjesztését és fejlesztését célozza természetesen a Méhész-egyesület, mihez járul több olyan törekvése, mellyel a méhészet gyakorlását szakszerűvé és minél jövedelmezőbbé tegye.

Méltán ajánlható tehát nemcsak a méhészkedő, hanem mindazon kartársaknak is, kik még nem foglalkoznak méhészettel, hogy úgy a saját, mint a köz érdekét figyelembevéve, mielőbb lépjenek be a most ismertett Méhész-egyesületbe, hogy annak útmutató és irányító hatása alatt a kezdők is habozás nélkül végezhesék eme valóban szép és célravezető tevékenységet.

A további belépések sorozatát esetről-esetre közölni fogjuk lapunkban, valamint tájékoztatni fogjuk kartársainkat az egyesület kebelében felmerülő minden mozzanatról. S jelen közleményünkkel azon reményünknek adunk kifejezést, hogy lelkes felkarolás mellett a Sárosvármegyei Méhészkör mihamarább ki fogja fejteni áldásos tevékenységét és lendületes sikerre fogja juttatni mindazon törekvéseket, melyeket a Méhészeti-egyesület kebelében, mint annak megyei köre hivatva van elérni.

A Méhész egyesületbe belépők évi 5 korona díj ellenében az igen tartalmas méhészeti lapot havonta díjtalanul kapják.

Wick Gyula.

Körlevél.

2342—1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes állami népoktatási intézetek helyi hatóságaihoz, igazgató és vezető tantereihez.

A vall- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi június hó 13-ikán 9063. eln. sz. alatt hozzám a következő rendeletet intézte:

„A hazai széntermelés és a külföldi szén-behozatal csökkenése, továbbá az üzemi szén-fogyasztás növekedése miatt előreláthatólag nagy nehézségekbe fog ütközni a legközelebbi fűtési időszak beállításával a közintézmények szén- és szén-energiájának fedezése.

Szükséges tehát, hogy a fűtőanyagszükséglet idejekorán beszerzendő nagyobb mennyiségű tüzfával biztosítható, miért is elrendelem, hogy a Cím hatósági és illetékességi köréhez tartozó hatóságok, hivatalok, intézetek, közegek, gyárak, telepek stb. hiv. jellegű fűtőanyagszükségletüknek megfelelően nagyobb mennyiségű tüzfával beszerzéséről idejekorán gondoskodjanak.

Miről Címet tudomás és idejekorán való megfelelő intézkedés végett értesítem.

Eperjes, 1917 június 18. Szabó Elemér s. k., kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Ruhabeszerzési segély. A minisztertanács tudvalevőleg f. évi május hó 19-iki ülésében határozta el, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére egyszersmindenkorra szóló ruhabeszerzési segélyt engedélyez. A kiadott rendelet szerint ruhabeszerzési segélyben részesülők közül megemlítjük a következőket: 1. Ily egyszersmindenkorra szóló segélyt kapnak a III—XI. fizetési osztályokba tartozó állami tisztviselők, az állami mezőgazdasági népiskolai szaktanítók, szaktanítónők; állami elemi népiskolai tanítók és tanítónők, valamint a kincstári elemi iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők; az állami óvónők; a m. kir. államvasutak által fenntartott iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők; az állami fizeteskiegészítésben részesülő nem állami (községi, hitfelekezeti stb.) felső- és középfokú tanintézet tanárok; az állami fizeteskiegészítésben részesülő nem állami (községi és hitfelekezeti stb.) polgári iskolai tanítók és tanítónők; az 1913. évi XVI. t.-c. alapján állami fizeteskiegészítésben részesülő községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítók és tanítónők; az 1913. évi XL. t.-c. alapján állami fizeteskiegészítésben részesülő községi és hitfelekezeti óvónők s mindazok a városi tanárok, tanítók, tanítónők, óvónők, akik az 1916. évi XXV. t.-c. alapján háborús segélyben részesülnek. 2. Ruhabeszerzési segélyt csak az alkalmazott kaphat, aki az erre vonatkozó rendelet keltének napján tényleg szolgálatban állt. A tényleges katonai szolgálatra bevonult alkalmazott is kaphat ruha-

beszerzési segélyt, de csak abban az esetben, ha a segély engedélyezését vagy maga az alkalmazott, vagy az alkalmazott polgári illetményeinek felvételére jogosított hozzátartozója kéri. A ruházatbeszerzési segély megadását nem akadályozza azon körülmény, hogy az alkalmazott fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alatt, fegyelmi eljárás vagy fegyelmi ítélet hatálya alatt áll. 3. Nem kaphatnak ruhabeszerzési segélyt az illetmények élvezete nélkül szabadságolt alkalmazottak, az állástól és fizetéstől felfüggesztett alkalmazottak. 4. A ruhabeszerzési segély összege az 1. pont alatt felsorolt alkalmazottaknál az óvónők kivételével 500 kor., míg az óvónők ruhabeszerzési segélye 300 korona. Ezenkívül azon alkalmazottaknál, akik az 1912. évi XXXV. t.-c. alapján családi pótlékot vagy az 1915. évi 2973 M. E. számú rendelet alapján családi pótlékot helyettesítő rendkívüli segélyt élveznek, a ruhabeszerzési segély fenti összege felemelendő az 1917-ik év második negyedében tényleg élvezett családi pótlék és rendkívüli segélynek egy évre szóló együttes összegével. A családi pótlékban és az azt helyettesítő segélyben nem részesülő fentebb felsorolt alkalmazottaknál pedig, akiknek a meghatározott kort még el nem ért gyermekeik vannak, vagy legalább két családtagot eltartanak, a ruhabeszerzési segély összege olyan összeggel emelendő fel, mint amilyen összegű családi pótlékra és családi pótlékot helyettesítő rendkívüli segélyre az illetőnek az 1917. év második negyedében igénye lenne abban az esetben, ha az 1912. évi XXXV. t.-cikknek, illetőleg az 1915. évi 2973 M. E. sz. rendeletnek határozománya reája is kiterjedne. 5. A ruhabeszerzési segély hivatalból állapítatik meg és utaltatik ki az illető alkalmazottaknak. A segély egy összegben utalványoztatik, illetve fizetetik ki; kivéve azon alkalmazottakat, akik családi pótlékot nem élveznek, ezeknél csak az 500, illetve 300 korona utalványozható mostan, míg a családi állapottól függő többlet az igény megállapítása után. 6. A segélyt nem lehet átruházni, elzálogosítani, s azt sem magán, sem állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni nem lehet. A segély adó- és jövedelemadómentes. 7. Abban a nem várt esetben, ha a törvényhozás ezeknek az összegeknek, mint segélyeknek engedélyezését jóvá nem hagyná, ezek az összegek 1917. évi november hó 1-jétől tizenkét egyenlő és egymásután következő havi részletben visszafizetendők.

A hatodik hadikölcsön jegyzési határideje tudvalevőleg meghosszabbított június hó 26-ikáig, minek folytatn kartársainknak is alkalmuk volt az ügyben való hazafias tevékenység további kifejtésére. Vall. és közokt.-ü. miniszterünk a vármegyei hivatalos tanügyi lapunk f. évi május hó 20-ikán megjelent számában a várm. kir. tanfelügyelőség által egész terjedelmében közreadott rendelete értelmében különösen támaszkodott a nép nevelőinek, tehát nemcsak a tanítóknak, hanem a tanítónőknek és óvónőknek buzgó közreműködésére, mely hazafias tevékenység kétségtelenül nem maradt el egy kartárs részéről sem. A megtakarított pénznek hadikölcsönbe való fektetése, annak előnyös és biztos kamatozása folytán tudvalevőleg szerfölött célszerűnek bizonyult, miért is remélhetőleg a kartársak összessége anyagi körülményeihez képest saját példaadásával is igyekezett közrehatni a hazát érintő fontos irányban. Ne legyen egy kartárs vagy kartársnő sem a vármegyében, aki nem adna számot legalább némi eredményes tevékenységéről. A hátrálékos jelentések most már forduló postával betérjesztendők a várm. kir. tanfelügyelőséghez, mely jelentéseket nevezett hivatal a vall- és közokt.-ü. miniszter úrhoz terjeszti fel, hogy azokból közvetlenül szerezzen tudomást a vármegye tanítóóságának ez irányban sikeres munkásságáról.

Szkurkay Manó féle alap. A néh. Szkurkay Manó kasszabeni áll. isk. és iparostanonciskolai igazgató emlékének kegyeletes megörökítésékepen nevéhez fűzött, az eperjesi Tanítók Házában elhelyezett itteni megyebeli tanítók fiai javára létesítés alatt levő alaphoz újabban befolyt összegek a következők: Makara József úszpekléni r. kath. el. isk. tanító adomány 1 korona és László Izsák giráltyi áll. el. isk. h. igazgató-tanító által adományképen küldött összeg 6 korona. Kotsz Ferenc pécsújfalvi áll. el. isk. igazg. tanító által beszolgáltatva 20 korona. Összesen 27 korona. Legutóbbi kimutatásunk szerint az alap állaga volt az időközli kamattal együtt 645 korona 70 fill., melyből

az alap javára 650 korona értékű hadikölcsön jegyeztetett 624 korona befizetése ellenében, maradt tehát készpénz 21 kor. 70 fill., melyhez véve a hadikölcsönjegyzés utáni 3 kor. 25 fill. jutalékot, készpénzmaradvány 24 kor. 95 fill. A fentebbi befolyt összeget, vagyis 27 kor.-t hozzávéve, az alap javára jegyzett 650 korona névértékű hadikölcsönön kívül az alap készpénze 51 korona 95 fillér, mely pénz az Eperjesi Takarékpénztárnál gyümölcsözőleg kezeltek.

Iskolai háborús tevékenység. Az eperjesi ág. h. ev. polgári leányiskola következő időszak tevékenységeiről adhatunk számot: a hatodik hadikölcsönre az ifjúság 1700 kor.-t s a tantestület 4000 kor.-t jegyzett, összesen tehát 5700 koronát. A jegyzés részint a helybeli pénzintézeteknél, részint pedig (1500 kor.) heti törlesztésképpen az Aradi Kereskedők Takarékes Hitelszövetkezeténél történt. A hadsegélyezés ügyét a növendékek örömmel támogatták s ki ki tehetsége szerint áldozott a haza oltására. 1. «Ófelsége a király születésnapja a harctéren» az ifjúsághoz intézett felhívásra 47 kor. 36 fill.-t adtak össze. 2. Időt találtak arra is, hogy az ev. temetőben levő katonasírokat, melyeknek gondozását 1916-ban vállalták magukra, rendbehozzák és virágokkal kiültessék. 3. A május hó 25. és 26. napján a Kollégium dísztermében tartott hadi-jótekonycélú előadásuk 809 kor. 62 fill.-t jövedelmezett a közönség érdeklődése és támogatása folytán. Az összegből 700 kor. az eperjesi hadiárva- és -özvegyek, 109 korona 62 fillér pedig a polgári iskolai tanárok hadiárvai és -özvegyei alapja javára küldetett el. 4. A vall- és közokt.-ü. miniszternek az iskolákhoz intézett felszólítása a gyógynövények gyűjtése érdekében az iskola növendékei lelkében is visszhangra talált, csoportokban mennek a tanítónők vezetésével az erdőbe, mezőre és rétre, hogy minél több gyógynövényt küldhessenek a szűnődő folyamán a Hadsegélyező Hivatalnak. 5. Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület képeslevezőlapjait szívesen vették meg, minek fejében eddig 32 korona küldetett be. 6. A havonként eszközölt gyűjtések még a következő adományokat tették lehetővé: a) a helybeli szegény gyermekeket felruházó Asztaltársaságnak 10 kor.; b) a Vakok Intézetének 10 kor.; c) az Izr. Népkönyháának 10 kor.; d) a rozsnói árvaháznak 30 korona; e) torzsai árvaháznak 23 kor.; f) az evang. Egyetemes Gyámintézetnek 25 korona küldetett el. A növendékek közül 115-en résztvettek az Ifjúsági Leányegyesületnek febr. 19-én rendezett jótekonycélú előadásán, megtekintették továbbá a Hadiemlék- és múkiállítását.

Évzáró-jelentés. Az állami elemi iskolák részére kiadott utasítás 129-ik §-a értelmében az ezen iskolák 1916—1917. tanévi záró-jelentései az esetről-esetre közreadott pontozatok figyelembevételével kimerítően elkészítve legkésőbb f. évi július hó 15-ikéig terjesztendők be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez.

Tűzkárosult tanítók. Az a borzasztó tűzvész, mely f. évi május 21-ikén Gyöngyösön pusztított, több ottani kartársunknak is, tanítónak, tanítónőnek és óvónőnek holmiját elpusztította. Ezen nagy károsodás folytán felkérjük a megyebeli tisztelt kartársainkat, hogy az említett károsultak javára esetleg szánt összegeket mielőbb a vármegyei kir. tanfelügyelőségünkhöz a cél megjelölésével megküldeni sziveskedjenek, mely hivatal az ottani illetékes kir. tanfelügyelőség útján fogja a rászorult kartársaknak juttatni, károsodásuk némi enyhítésére. Ezideig beérkezett: kir. tanfelügyelőség tagjaitól 8 kor.; Maczej András mátyáskai g. kath. el. isk. tanító gyűjtése 6 kor. 10 fill.; özv. Langer Vilmosné pécsújfalvi áll. óvónő adomány 2 korona és Csehy Szeréna bártfai áll. óvónő 1 kor. 60 fill. adományával együtt gyűjtése 5 kor. Mindössze 22 korona 10 fillér.

Az Eperjesi B kölcsonre a következők: 300, zese, 262,100 kor. H. 232,000 korona G. 100,000 kor. gr. Des. telek, özv. Piller Sánd. Nagymihályi Keresia Ilkoviics Adolf Sze. István püspök a. részére, 52,450 kor. jegyző gyűjt. 40,000 képvis., 30,000 kor. P. Merse Félix, fiai P. Fuchs Jakab, Zahl 25,600 kor., Péchy 25,000 kor. Péchy Bujanovics Gyula f. Eperjesi ev. koll. p. Mátyás tvsz. elnök. csönös Segélyező Szöv. vízközi Takarékpén. 10,500 kor. H. M., Imre Lászlóné, Péchy fiát ill. alap. Sita művelődési alap, G. szinovits Vladimir, Atlasz Izsák, N. N., jegyzés. A VI. hadik. nél összesen 2.223.8

A M. Kárpát talya július havi grammja következők: nap (júl. 1.) Kőbány vasárnap (júl. 8.) sava. erdő, vasárnap (júl. heg)—gát, szerda pihenő, vasárnap (júl. László-fürdőtől délre vasárnap (júl. 29.) K. Osztály kirándulói 7 között találkozha. Osztály az Akasztó-t. legjobb kilátóhelyé. erre az «Eperjesi kil. műves utca sarkán áll. jelzőtábla révén a felhívja; e felhívásna. natja volt, úgy, hog. a Kőműves-utca sark. mesen elérhető, ma. nyekének egyik leglá. «Eperjesi kilató» lát. kilátótól északra húz. útjukat; kocsitú. nín. nálatnak örvendő gy. a Szekcső völgye gy. hegygerinc egy rész. terjedő igen szép (képb. gyönyörköd. alacsonyabb részérő. mezei úton akár a. felé lehet leereszked. ből 1 óra alatt meg. tovább kifelé haladva. pihenője» előtt kele. letérve, a Tarcza gá. az országúton tovább. dombon, az úgyneve. vel ellátott Dubrava-kely magasságból egy. másrészt a Tarczára. Ettől a kilátótól ész. az ő kedves tájaival. A haladva, elhaladunk a belépünk a szép erdő. Dubrava-völgybe, ahol. ban a Kárpátgyesüle. nyelmes pihenést ny. Szebeni-út irányába es. vannak s mégis keve. igen ismerik őket. Va. dást általánosság tenni?

Az Eperjesi Tak magyar hadikölcsönre eszközöltettek: 250,000 korona: Eper. 79,600 korona: Bártfa. 50,000 kor.: Sárosvár. Eperjesi Takarékpén.

Az Eperjesi Bankegyletnél a VI. hadikölcsönre a következő nagyobb jegyzések eszközöltettek: 300,000 kor. az intézet saját jegyzése, 262,100 kor. Héthársi Takarékpénztár r.-t., 232,000 korona Giráltyi Takarékpénztár r.-társ., 100,000 kor. gr. Dessewffy Dénes és Béla Királytelek, özv. Piller Sándorné, Kis Gusztáv. 95,000 kor. Nagymihályi Keresk. és Hitelbank r.-t., 80,000 kor. Ilkoviits Adolf Szedikert, 75,000 kor. dr. Novák István püspök a br. Révay Ferenc hagyatéka részére, 52,450 kor. Sitányi Győző kapii körjegyző gyűjt. 40,000 kor. Bornemissza Lajos orsz. képv., 30,000 kor. Piller Kálmán udv. tan., Szinyei Merse Félix, fiai Pál és Félix részére, 28,000 kor. Fuchs Jakab, Zahler Miksa és Társa, N. N., 25,600 kor., Péchy Zsigmond orsz. képviselő, 25,000 kor. Péchy Imre földbirt., 20,000 kor. Bujanovics Gyula főispán, Szinyei Bánó Etelka, Eperjesi ev. koll. pénztár, 17,000 kor. Kissóczy Mátyás tvsz. elnök, 15,000 kor. Eperjesi Kölcsonös Segélyző Szövetkezet, 14,850 kor. Felső-vízközi Takarékpénztár r.-t., 12,700 kor. N. N. 10,500 kor. H. M., 10,000 kor. Péchy Elek, özv. Imre Lászlóné, Péchy Melanie, a Péchy-család fiágát ill. alap, Sitányi Győző körjegyző, Közművelődési alap, Gallé Marcell plébános, Woloszinovits Vladimir, Safran Manó, Rubin Bella, Atlasz Izsák, N. N., N. N. és még számos kisebb jegyzés. A VI. hadikölcsönre jegyeztetett az intézettel összesen 2.223.850 kor.

A M. Kárpátegyesület eperjesi osztálya július havi kiránduló-délutánjainak programja következőképpen állapított meg: vasárnap (júl. 1.) Kőbánya, szerda (júl. 4.) Borkút, vasárnap (júl. 8.) savanyúvíz, szerda (júl. 11.) kerekerdő, vasárnap (júl. 15.) eperjesi kilátó (Akasztó-hegy)—gát, szerda (július 18.) Dubrava völgyi pihenő, vasárnap (júl. 22.) enyiczkei kilátó (a Szent László-füredtől délre), szerda (júl. 25.) Czeméte, vasárnap (júl. 29.) Kálvária—Szeinhübl-hegy. Az Osztály kirándulói a jelzett délutánokon 6 és 7 között találkozhatnak. Itt említjük, hogy az Osztály az Akasztó-hegyen, a közeli vidék egyik legszebb kilátóhelyén pihenőt létesített s hogy erre az «Eperjesi kilátóra» a Szebeni-út és Kőműves-utca sarkán álló villanyoszlopra elhelyezett jelzőtábla révén a nagyközönség figyelmét is felhívja; e felhívásnak már eddig is nagy fogadtatja volt, úgy, hogy az «Eperjesi kilátó», mely a Kőműves-utca sarkától 10 perc alatt kényelmesen elérhető, maholnap Eperjes közeli környékének egyik leglátogatottabb pontja lehet. Az «Eperjesi kilátó» látogatóinak ajánljuk, hogy a kilátótól északra húzódó hegygerincen folytassák útjukat; kocsitú nincs ott, de van nagy használatnak örvendő gyalogú-vény. A hegygerincről a Szekcső völgye gyönyörűen érvényesül, sőt a hegygerinc egy részéről a Dubravától Sóvárig terjedő igen szép («Dubrava—Szekcsői») körképben gyönyörködhetünk. A hegygerinc legalacsonyabb részéről, az úgynevezett nyeregről mezei úton akár a Szebeni-út, akár a Szekcső felé lehet leereszkedni. Ezt a kis körsétát a városból 1 óra alatt meg lehet tenni. A Szebeni-úton tovább kifelé haladva, a Kárpátegyesület «Sziklapihenője» elött kelet felé vezető mezei útra lépve, a Tarcza gátjához jutunk, vagy pedig az országúton tovább haladva a Dubrava előtti dombon, az úgynevezett Sidlovetzen a pihenővel ellátott Dubrava-kilátóhoz érünk, amely csekély magasságból egyrészt a Dubrava környékére, másrészt a Tarczára igen kedves kilátást nyújt. Ettől a kilátótól északkeletre van a kerekerdő az ő kedves tájaival. A szebeni országúton tovább haladva, elhaladunk a Dubrava-pu-za mellett s belépünk a szép erdős hegyek által szegélyezett Dubrava-völgybe, ahol hatalmas tölgyfa árnyékában a Kárpátegyesület «Dubrava pihenője» kényelmes pihenést nyújt. Mindezek a helyek a Szebeni-út irányába esnek, igen szépek, közel is vannak s mégis kevesen látogatják, mert nem igen ismerik őket. Vajon sikerül-e az érdeklődést általánossá tenni?

Az Eperjesi Takarékpénztárnál a VI-ik magyar hadikölcsönre a következő jegyzések eszközöltettek:

250,000 korona: Eperjesi Takarékpénztár.
79,600 korona: Bártfai Takarékpénztár.
50,000 kor.: Sárosvárm. Szeszfinomító Szövetk., Eperjesi Takarékpénztár nyugdíjalapja.

40,000 kor.: dr. Földi Manó, Vogel Margit Kapnikbánya.
25,000 kor.: Sárosvárm. tvhat. nev. Tahy József alispán, N. N.
22,000 kor.: özv. Répássy Jánosné.
20,000 kor.: Piller Dezső Licsérd, N. N., dr. Propper József, N. N., N. N., N. N.
17,000 kor.: Krivoss Gyula.
15,100 kor.: Sárosvárm. gyámpénztár.
12,900 kor.: Wittwen- u. Waisenfond des I-R. Nr. 66, Eperjes.
12,000 kor.: Dobler Lajosné Öntépuszta, dr. Mészáros Dezső Kapnikbánya.
10,300 kor.: Eperjes város gyámpénztár.
10,000 kor.: Bielek László, N. N., Sch. Gy., dr. Tóth Sándorné, N. N., N. N., N. N., Sárosvárm. Gazdák Szöv., Stopnitzky Mór, N. N., N. N. és még számos kisebb tételű jegyzés, úgy, hogy összesen 1.334,100 kor. hadikölcsön jegyeztetett az intézettel.

Ifjúsági előadás. A Vöröskereszt-egylet kissebeni fiókja július 1-jén esti 7 órakor Kissebenben a tornacsarnokban ifjúsági előadást rendez.

Tűz. Karácsonymező községben jún. 27-ikén délután a Bosits-féle birtokon levő erdőkerülői lak kigyulladt, a nagy szárazság és vízhiány miatt a tűz gyorsan tovább terjedt, nyolc ház melléképületeivel leégett. A tűz keletkezése okának felderítése céljából a nyomozás megindult; gyújtogatás gyanúja forog tenn, mert a község négy különböző részén a tűz úgyszólván egyidőben keletkezett. A kár tetemes, három sertés, egy üsző odaégett, a tűzkárosult lakosok ingóságai sem voltak megmenthetők, mert a község lakosai a mezőn dolgoztak. Az oltásból és mentésből kivették részüket a giráltyi úri ölgyek is.

SZINHÁZ.

«Csárdáskirályné», «Vengergák», «Bernát bácsi», «Ingyenélők» és «Mágnás Miska» kerültek színre az elmúlt héten öreg színházunk színpadán a székesfehérvári színtársaság előadásában, Fodor Oszkár igazgatásával.

A kép a színpadon éppúgy, mint a nézőtérén — melegséget, kedvességet és intimitást áruolt el.

Tudja Isten, ez a színész-társaság, szeretetreméltó, művészelektű igazgatójával az élén, annyi közvetlenséget, annyi melegséget hozott hozzánk, hogy a mi rideg közönségünk szeretete egész melegeivel fogadta szívébe a társaság minden tagját ami biztos záloga annak, hogy a rövidre szabott színházi évad — hacsak a körülmények megengedik — bizonyára kitolódik határnapjával.

Nap-nap mellett telt, táblás házak, taps, újrázás jegyében peregetek le az előadások, pompás játékkal, új díszletekkel.

Vida Ilus, közönségünk már előbbi évekről való kedvence Vereczky Sylvia (Csárdáskirályné) és Marcsa (Mágnás Miska) szerepében pompázott. Művészi játékával, pompás hangjával, táncával sok-sok tapsot, még több újrázás tetsikart ki a közönségből.

Temperamentuma, tökéletes színjátszása oly kvalitásos művésznővé avatták Vidát, amilyennel kevés társaság dicsekedhetik.

Az operette-előadások sikereinek méltó osztályosául mutatkozott be Koronkay Rózi Stanci (Csárdáskirályné) és Rolla (Mágnás Miska) szerepeiben. Könnyed, decens mozgása, tánca, éneke nagy elismeréssel találkozott a közönségnél, mely sokszor hívta vissza a színpadra.

Váradai Izsó, Falussy István, Gulyás Menyhért ugyancsak elsőrangú színjászó erőknél mutatkoztak be kiforrott játékkal. Váradit táncaiért külön is ünnepelte a közönség.

A prózai személyzetből Hevessy Mariska tűnik ki igazán nagy intelligenciára valló művészi játékával. Művészetének megnyilatkozását különösen a Vengergákban csodálhattuk. A Virginia

hatásos szerepében rendkívül melegen ünnepelte közönségünk. Partnere, Majthényi László, Vladimir herceg szerepében szintén elsőrangú alakítást nyújtott. Nehéz szerepét nagy sikerrel oldotta meg Báthori Illés, Filó Ida játékát szintén szívesen fogadta a közönség.

A jövő hét műsorát itt adjuk: Hétfőn: «Egyszer volt...», operett; kedden: «Vasgyáros», színmű; szerdán: «Csárdáskirályné», operett, Deák Lőrinc szereposztással; csütörtökön: «Névtelen asszony»; pénteken: «Dollárpapa», vígjáték; szombaton «Lavotta szerelmei», operett; vasárnap: «Lavotta szerelmei», operette.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális pénzügyi és gazdasági hírek.

Nem rekvirálják az oláh gabonát, hanem készpénzért veszik meg, és pedig a termelők hozzászólásával. Erre külön szervezet, a román gazdasági szövetséget alakították meg. A mi gazdáink szövetségével persze nem tárgyalnak. Hanem az ő fejük felett viszik el még a vetőmagvát is, hogy aztán sokszoros áron juttassák vissza. Sok esetben el is késve, sőt csírázó-képességétől is megfosztva.

Selyemközpont. Ez kell a magyarnak! Legalább is a selyemkereskedők szerint. Kéri is a kormánytól ennek az új hatóságnak az engedélyezését. Mert hát a sok háborús nyereségnek nincs is jobb helye, mint selyemtoilettekre az «új gazdagok» hölgyein, meg selyemviganókra a zsíros polgárnékon. Hogy hadiárva és özvegyek, hogy rokkantak és feldúlt országgrészek is vannak a világon, arra ezeknek semmi gondja. Pedig hejh, több nap, mint kolbász, jó volna legalább arra is gondolni, «hogy nem mindig papsajt».

Hivatalból drágítják a kenyert. Pedig hogy rajtaütnek minden csöpp házalón, akit véletlenül ludasnak találunk alkalmi üzérkedésben. Hogy ráhúzzák a vizes lepedőt a fölös és káros közvetítés kiküszöbölésének a jelszavával. De azt, hogy még a falun se vehesse a szemes-termést a szomszédjától az, akinek magának nem termelt; hanem hogy még az is a Haditermény bevásárlói, központja meg elárúfóinak a provizióját szaporítsa s csak ezeknek az útján juthasson el a szomszédja gabonájához: azt nem tekintik fölös közvetítésnek és káros árdrágításnak. A Magyar Gazdaszövetség ig. választmánya most állást foglalt az ellen a nyilvánvalóan téves berendezés ellen, s a többszörös ellátást sikeresen meggátoló ellenőrző intézkedések mellett, a közvetlen vásárlás lehetővételét szorgalmazzák.

Új burgonyát nem eszünk. A kisedését is, a forgalombahozatalát is megtiltotta a közéletmezési hivatal. Hadd nőjön meg az a burgonya teljesen. Hát biz ebben alighanem igaza van a közéletmezési hivatalnak, bármily nehezünkre esik is majd megenni az új burgonya nélkül. De hát csak ennyi baj legyen ebben a háborús világban. Sz. L.

Felölös szerkesztő

Kiadótulajdonosok:

Dvortsak Győző.

Koós Ernő és Frigyes.

Eladó

egy jókarban levő „Büchs“-
vadászfegyver
jobb-cső golyós, bal-cső serétes, 16-os kalib. Peterlongo-gyártm., továbbá egy
házitelefon
4 mellékállomással, 10 darab
üvegballon
50—60 liter és egy
vízfordós kocsi.
Cím a kiadóhivatalban.

ER

Előfizetési ár
Egész évre . . . .
Félévre . . . .
Negyedévre . . . .
Hirdetési díj: Egyh
petítor egyszeri h
15 l. Közlemények s

Bujan

Sárosvármegye
— buzgó és
tainak elism
kérésére felm

Mindenki
a felmentést,
változással b
s mégis a tá
a legmélyebb
Nem párt
amelyek Buj
sát fájdalma
a talpig igaz
érezett fájd
szorítja a sz

Bujanovic
előtt is isme
csülte. Szívi
a másfélévi f
idő alatt me
nagy egyéni
nagy, ritka e
a nemeslelkű
erények gaz
férfit lelkün
közel hozták

A legsúly
a főispáni tis
ságossággal,
sok szeretett
s buzgóságg

Igazságos
sítése előtt s
lett legyen
dalmi osztál
párthoz tart
Ezen tula
hető, hogy a
fájdalom álta

A tisztvis
barátot, jóak

CSEM

LEGJO

Sárosvármegye közigazgatási bizottságától.
534—1917. k. b. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr f. évi május 23-ikán 4702/B., I. sz. alatt kelt rendeletével a girált—kurima—bártfai törvényhatósági közút 32-008—32-338 km.-szakaszának kiépítéséhez szükséges, a bártfai 961., 962., 2454., 2306., 2245., 651., 2557., 3260., illetve I. sz. telekjegyzőkönyvekben foglalt 3239 a., 3239 b., 3240., 3241., 3242., 3243., 3245., 3246., illetve 3247. hr. számú, Illocsák Tamás és neje szül. Iván Anna bártfaújfalusi, Petrus Mizsur Jánosné szül. Kocsiscsák Mária bártfai, ifj. Petrus Mizsur József és neje szül. Koren Anna, Kovály Mikó György és János, Szobek József, Vavrek Jánosné, néhai Jevcsák Györgyné kk. Jevcsák József, György, Anna, János és Mária nevű gyermekei, Kovály Mikó György és neje szül. Farisz Anna, Kovály Mikó József, Petrus János és neje szül. Furmancsin Anna, Dzipir József és neje sz. Petrus Anna bártfaújfalusi lakosok és Bártfa város közönsége tulajdonát képező ingatlanok részbeni megszerzésére a kisajátítási jogot az 1881. évi XLI. t.-c. I. és 5. §-ai alapján megadván, a kisajátításra vonatkozó tárgyalási határidőt 1917. évi július 17-ikén d. u. 3 órára kitűzöm és összejövetele helyül Bártfa sz. kir. város tanácstermét jelölöm meg.

A kisajátítási terv és vonatkozó iratok a tárgyalást megelőző 15 napon át Bártfa város tanácsánál közszemlére ki vannak téve, hol is azok a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kisajátítási eljárásához az érdekelt felek azzal hivatnak meg, hogy a Frank Ármin kir. főmérnök úrnak, mint törvényhatósági bizottsági tagnak elnöke alatt működő bizottság a kisajátítási terv felett az idézett törvény 34. §-a értelmében akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték vagy törvényes meghatalmazottaik a tárgyaláson nem jelennek meg.

Eperjes, 1917. június 14.

Tahy József s. k.,
alispán, a közig. bizotts. h.-elnöke.

4298—1917. szám.

Hirdetmény.

A szigordi rakodón készletezett tűzifára vonatkozó bárcák f. évi július 1-jétől kezdődőleg a delnekakasfalvi m. kir. erdőgondnokság irodájában minden kedden d. e. 8—12 óráig fognak kiadatni, a tűzifa pedig minden szerdán és szombaton lesz kiszolgáltva.

A készletek csekély volta miatt egyelőre csakis igazolt állami alkalmazottak vehetnek tűzifát.

Tótsóvár, 1917. június 29.

M. kir. erdőhivatal.

RÉGI UJSÁGPAPIROS

kilónként 60 fillérért.
10 kiló vételnél 54 fillérért,
50 " " 50 " "

KÓSCH ÁRPÁD cég
papirüzletében Eperjesen.

A kisszebeni kir. járásbírósgától.
1057—1917. szám.

Idéző hirdetmény.

A kisszebeni kir. járásbírósgat közhírré teszi, hogy Kotulya Gladis András felperesnek *Francis Kotulya Gladis Anna és társai* alperesek ellen tulajdonközösség megszüntetése iránt indított perében a per felvételére és érdemleges tárgyalására határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1917. évi augusztus 6-ikán d. e. 9 órakor hivatalos helyiségében (I. emelet 9. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Kotulya Gladis Miklós, Kotulya Gladis Pál, Kotulya Gladis József, Oszlik Kotulya Gladis Mária és Kotulya Gladis Zsuzsa alperesek részére, akik ismeretlen helyen tartózkodnak, ügygondnokul Szmracsányi József ügyvédet (lakik Kisszebenben) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni.

Kir. járásbírósgat, Kisszeben, 1917. június 3-ikán.

Ruttkay s. k.,
kir. it.-bíró.

A kiadmány hitelül: Matsala Margit, kezelő.

Egy
elárúsító-kisasszonyt
és tanulóknak
egy jó házból való fiút
felveszek.
Feldmann Adolf.

Táncanfolyam.

RÉVÉSZ IMRE kassai táncantató, több úri-család felkérésére július hó 15-ikétől táncanfolyamot nyit, melyen a nélkülözhetetlen illetmen, plasztikus mozdulatok és a mai divatos táncok lesznek tanítva. :: Jelentkezni már most lehet a Kósch cég papirkereskedésében, Fő-u. 59.

„Jótállás a biztos eredményért.”

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny főkapitány
és fajbaromfitenyésztőnek nagy-
szerű találmánya a

„PATKÁNIN“

patkányirtó-szer (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert.

1 doboz ára 3 K, mely ele-
körülbelül 60 patkány kiirtásához.

Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospek-
tust, melyben le van írva, hogy kü-
lönféle nagyságú gazdaságban hány
adag használandó, kérésre ingyen
küld a PATKÁNIN-gyár egyedüli
elárúsítója, a Torontáli Agrárbank
Részv.-társaság Nagybecskereken.

Összefoglaló tankönyv.

A középiskola négy alsó osztályának teljes tananyaga. Nélkülözhetetlen rendes és magántanulóknak, önkéntes-vizsgára készülőknak. Legjobb eszköz az általános műveltség elsajátítására. Két kötet. Ára 15 korona. : Megrendelhető Zsoldos tanintézeténél, Budapest, VII., Dohány-utca 84. szám. :: Telefon 32-40.

Elektrotechnikai szakiskola

laboratoriummal és tanműhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet :: az összes
elektrotechnika és gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni akarják.

□□□□ Előképzettség: □□□□
4 középiskola vagy polgári iskola.

Az igazgatóság: Pozsony, Széchenyi-utca, kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál. :::

Száraz lakás

a vasúthoz közel, a Kassai-úton, 2 szobából, konyha s éléskamarából, lehetőleg pince, padlás, udvar és esetleg kibérelhető konyhakertből, vízvezeték- s villanyvilágítással, bútorttal vagy anélkül, augusztus 15-ikére vagy későbbre kerestetik. Közbenjárás jól díjazva. Ajánlatok „Évi bérlet” cím alatt e lap kiadójába kéretnek.

SZAPPANSPÓROLÁS!

Használjunk papir-
csak
szalvétát!

Kapható
100 darabonként 2 K. 40 f. árban
Kósch Árpád cég
papirüzletében Eperjesen.

Forduljon hozzánk

közvetlenül, ha eladásra szánt pénzosztályozó-szekrénye van. A szekrény számának megjelölésével tett ajánlatok e címre intézendők:

National Registrier-Kassen-Ges.
m. b. H., Wien, VII., Siebensterngasse Nr. 31.

VISZKETEGSÉGET

rüht, sömört leghibiztosabban elmulasztja a barna zsír. Kis tégely K 160, nagy tégely K 3—, családi adag K 9—, utasítással rendelhető dr. Fleisch E. «Korona»-gyógvtárától, Győr